

N:o 109.

Ank. till Riksd. kansli den 23 april 1909, kl. 2 e. m.

Utlåtande, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning af $\frac{1}{3584}$ mantal n:o 16 Örsjö i Malmöhus län.

(I. A.)

I en till Riksdagen aflåten, till statsutskottet för förberedande behandling remitterad proposition (n:o 141) af den 26 mars 1909 har Kungl. Maj:t under åberopande af bilagdt utdrag af statsrådsprotokollet öfver jordbruksärenden för samma dag föreslagit Riksdagen medgifva, dels att i statsrådsprotokollet omförmälda, kronan tillhöriga $\frac{1}{3584}$ mantal n:o 16 Örsjö i Örsjö socken af Malmöhus län må till förre åbon Jöns Jeppsson försäljas för 875 kronor samt under villkor i öfrigt:

att tillträdet äger rum sist inom en månad efter det Jeppsson erhållit del af slutligt beslut i ärendet;

att Jeppsson mot tillgodonjutande af motsvarande afdrag å köpeskillingen från och med tillträdesdagen öfvertager ansvaret för den i hemmanet intecknade gälden;

att den del af köpeskillingen, som skall erläggas kontant, å tillträdesdagen inbetalas till Kungl. Maj:ts befallningshafvande; samt

Bih. till Riksd. Prot. 1909. 4 Saml. 1 Afd. 73 Häft. (N:is 109—117.) 1

att Jeppsson själf skall vidkännas alla med köpet och med lagfart därå förenade kostnader;

dels ock att de medel, som genom ifrågavarande försäljning inflyta, må, på samma sätt som köpeskillingarna för försålda mindre kronoegendomar, användas till inköp för kronans räkning af skogbärande eller till skogsbörd tjänlig mark.

Till berörda statsrådsprotokoll har departementschefen i ämnet anfört följande:

»Sedan Vemmenhögs, Ljunnits och Herrestads häradsrätt, på talan af kammaradvokatfiskalsämbetet, genom utslag den 30 september 1907, som vunnit laga kraft, förpliktat förre åbon Jöns Jeppsson att till kronans fria disposition afträda Jeppssons afidna hustru Elna Jeppssons andel i $\frac{1}{1792}$ mantal n:r 16 Örsjö i Örsjö socken af Malmöhus län, eller hälften af samma fastighet, dock med skyldighet för kronan att till hälften ansvara för den i $\frac{1}{1792}$ mantal intecknade gälden med ränta, har Jeppsson hos Eders Kungl. Maj:t i underdånighet anhållit om nådigt tillstånd att få förvärfva äganderätt till Eders Kungl. Maj:ts och kronans andel uti ifrågavarande hemmansdel eller $\frac{1}{3584}$ mantal mot det värde, som vid arfskiftet efter hustru Jeppsson därå blifvit satt eller 875 kronor, med afdrag dock för en å sistnämnda hemmansdel hvilande inteckning till belopp af 450 kronor med ränta.

I ärendet hafva infordrade yttranden afgifvits af kronofogden i orten, Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande i länet, kammaradvokatfiskalsämbetet, kammarkollegium, vederbörande domänintendent samt domänstyrelsen.

Af till ärendet hörande handlingar inhämtas hufvudsakligen följande.

Hustru Jeppsson, som, efter det hennes man i ett föregående äktenskap Nils Jönsson afidit, på grund af inbördes testamente erhållit nyttjanderätt till hela dennes lott i boet, ingick sedermera äktenskap med Jeppsson, hvarvid genom en i form af äktenskapsförord upprättad handling bestämdes, att Jeppsson efter hustruns död skulle tilläggas viss hustru Jeppsson efter Jönsson såsom giftorätt tillfallen fast egendom jämte hälften af alla lösöremedlen. Under äktenskapet förvärfvade där- efter sistnämnda makar gemensamt förenämnda $\frac{1}{1792}$ mantal Örsjö, hvarå de erhöilo lagfart den 11 maj 1903. Sedan hustru Jeppsson den 21 oktober 1905 afidit utan att efterlämna kända arfvingar, förrättades mellan mannen Jeppsson och Nils Jönssons arfvingar arfskifte, till grund för hvilket lades, bland annat, nyssnämnda handling, hvilken emellertid bevakats såsom testamente efter hustru Jeppsson och delgifvits Kungl.

Maj:t och kronan. Enligt vid skiftet upprättadt instrument tilldelades Jeppsson förutnämnda $\frac{1}{1792}$ mantal n:r 16 Örsjö, till hälften såsom giftorätt och till andra hälften på grund af sagda såsom testamente bevakade handling. Med återopande af nämnda handling och arfskiftesinstrument har Jeppsson vid häradsrätten sökt lagfart å hemmansdelen i dess helhet, hvilken lagfartsansökan dock, såvidt anginge den del däraf, som ansetts hafva tillfallit Jeppsson på grund af testamente, genom utslag den 11 mars 1907 blifvit afslagen. Sedan därefter förnämnda rättegång ägt rum har den 6 april 1908 lagfart på grund af häradsrättens utslag den 30 september 1907 beviljats kronan å $\frac{1}{3584}$ mantal af nämnda hemman. Med föranledande af Jeppssons ifrågavarande ansökning har Eders Kungl. Maj:t genom nådigt beslut den 17 juli 1908 anbefallt Eders Kungl. Maj:ts befallninghafvande i länet att tillvidare, intill dess frågan om dispositionen af sistnämnda hemmansdel blifvit slutligen afgjord, för kronans räkning ombesörja hemmansdelens skötsel och vård.

Å ifrågakomma $\frac{1}{1792}$ mantal, vilketets taxeringsvärde uppgår till 900 kronor och som utgöres af tomt och hage, finnes ett boningshus och ett mindre ekonomihus.

Samtliga i ärendet hörda myndigheter hafva tillstyrkt bifall till Jeppssons ifrågavarande anhållan. Såsom skäl härför har anförts, att — bortsedt från alla billighetsskäl — det för kronan torde vara förenadt med oskäligen utgifter att behålla ifrågavarande obetydliga fastighetslott, som icke genom hemmansklyfning utbrutits, utan låge i samfällighet med den Jeppsson tillhöriga hälften, samt att högre köpeanbud än det nu afgifna ej heller med sannolikhet kunde påräknas.

Den uti $\frac{1}{1792}$ mantal intecknade gälden uppgår enligt i ärendet företedt gravationsbevis till 900 kronor.»

Ifrågavarande till försäljning föreslagna hemmansdel utgör, enligt hvad af handlingarna i ärendet framgår, en kronan såsom danaarf efter Jöns Jeppssons afidna hustru tillfallen del af en utaf makarna Jeppsson under deras äktenskap gemensamt förvärfvad fastighet. Det synes därför utskottet billigt, att Jeppsson beredes tillfälle att återförvärfva hemmansdelen i fråga och då utskottet icke haft något att erinra vare sig mot köpeskillingens belopp eller köpevillkoren i öfrigt samt af hvad de i ärendet hörda myndigheterna anført synes framgå, att kronan icke har någon fördel af att behålla hemmansdelen, får utskottet hemställa,

*Utskottets
yttrande.*

att Riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts för-
varande framställning.

Stockholm den 23 april 1909.

På statsutskottets vägnar:

G. BILLING.
